

ФИЛИП К. ДИК

СПЕЦИАЛЕН ДОКЛАД

Превод от английски: Иван Иванов, 2003

chitanka.info

I

Първата мисъл, която мина през главата на Андертън, когато видя младия човек, беше: „*Оплешивявам. Оплешивявам, надебелявам и остарявам.*“ Но не го изрече на глас. Вместо това отблъсна стола си назад, изправи се и решително заобиколи бюрото със сковано протегната дясна длан. Ръкува се с него, усмихвайки се с пресилена сърдечност.

— Уитуър? — попита той, като съумя да накара въпроса си да прозвучи любезно.

— Точно така — каза младежът. — Но за вас съм Ед, разбира се. Тоест, ако споделяте моята неприязън към ненужните официалности. — Изразът на русолявото му, вдъхващо огромно доверие лице показваше, че той смята нещата за вече уредени. Щяха да са Ед и Джон. Всичко щеше да тръгне в дух на сговор и сътрудничество още от самото начало.

— Имахте ли проблеми с откриването на сградата? — попита Андертън предпазливо, пренебрегвайки твърде дружелюбното встъпление. *Мили боже, трябваше му нещо, за което да се залови.* Страхът го докосна и Андертън започна да се поти. Уитуър обикаляше из офиса така, сякаш вече го притежаваше — сякаш измерваше големината му. Не можеше ли да изчака ден-два — просто заради приличието?

— Никакви проблеми — отвърна Уитуър безгрижно с ръце в джобовете. Той жадно разглеждаше дебелите папки, подредени покрай стената. — Всъщност аз не идвам във вашата агенция съвсем невеж. Имам някое и друго собствено впечатление за начина, по който се управлява „Предпрестъпност“.

С леко треперещи ръце Андертън запали лулата си.

— И как се управлява? Бих желал да знам.

— Не е зле — каза Уитуър. — Всъщност, даже доста добре.

Андертън се втренчи в него.

— Това искреното ви мнение ли е? Или просто ласкателство?

Уитуър срещна погледа му открито.

— Това е единственото ми мнение. Сенатът е доволен от вашата работа. Всъщност, направо са във възторг. — И добави: — Доколкото могат да бъдат възторжени едни извънредно стари хора.

Андертън трепна, но външно остана невъзмутим. Макар че това му костваше голямо усилие. Зачуди се какво ли мисли Уитуър в действителност. Какво всъщност ставаше вътре в този ниско остриган череп? Очите на младежа бяха сини, блестящи — и обезпокоително умни. Уитуър беше хитрец. И очевидно имаше големи амбиции.

— Доколкото разбирам — каза предпазливо Андертън, — ще бъдете мой помощник, докато се оттегля.

— И аз така го разбирам — отвърна другият без нито миг колебание.

— Което може да стане тази година или догодина... или след десет години. — Лулата в дланта на Андертън потрепна. — Никой не ме притиска да се пенсионирам. Аз основах „Предпрестъпност“ и мога да остана тук толкова дълго, колкото поискам. Решението е изцяло мое.

Уитуър кимна, изражението му си оставаше все така открито.

— Разбира се.

Андертън се насили да се поуспокои малко.

— Просто исках да изясним нещата.

— Още в началото — съгласи се Уитуър. — Вие сте шефът. Каквото кажете, това е. — С вид на самата искреност той попита: — Бихте ли могли да ми покажете организацията? Искам да се запозная с основния порядък колкото може по-скоро.

Докато вървяха покрай оживените, заляти с жълта светлина редици от офиси, Андертън каза:

— Вие, естествено, сте запознат с теорията на предпрестъпността. Предполагам, че това се разбира от само себе си.

— Зная публичната информация — отвърна Уитуър. — С помощта на вашите провиждачи мутанти вие дръзко и успешно сте премахнали следпрестъпната наказателна система от затвори и глоби. Както всички ние съзнаваме, наказанието никога не е представлявало сериозна спирачка за престъпниците и едва ли би могло да бъде голяма утеха за жертва, която вече е мъртва.

Стигнаха до асансьора. Докато той бързо ги спускаше надолу, Андертън каза:

— Вероятно сте доловили и основния законов недостатък на метода на предпрестъпността. Ние затваряме индивиди, които не са нарушили никакъв закон.

— Но със сигурност ще го сторят — заяви Уитуър убедено.

— За щастие *не го правят* — защото ние ги хващаме, преди да успеят да извършат акт на насилие. Така че самото извършване на престъплението е чиста метафизика. Ние твърдим, че са виновни. Те от друга страна неизменно твърдят, че са невинни. И в истинския смисъл на думата, те *действително* са невинни.

Асансьорът разтвори врати и те отново закрачиха по един жълт коридор.

— В нашето общество нямаме тежки престъпления — продължи Андертън, — но имаме затворнически лагер, пълен с потенциални престъпници.

Вратите се отвориха и затвориха и двамата се озоваха в аналитичното крило. Пред тях изникнаха внушителни камари от оборудване — рецептори на данни и изчислителни механизми, които изучаваха и преструктурираха входящия материал. А отвъд машинариите седяха тримата провидци, почти скрити за погледа сред лабиринта от жици.

— Ето ги — каза сухо Андертън. — Какво мислите за тях?

Тримата идиоти седяха в неясния полумрак и ломотеха. Всяко несвързано излияние, всяка случайна сричка беше анализирана, сравнявана, пренареждана във вид на визуални символи, нанасяна върху стандартни перфокарти и изхвърляна в различни кодирани слотове. По цял ден идиотите дърдореха, държани в плен от своите специални столове с високи облегалки, неподвижно закрепени с метални скоби, купища жици и електронни клеми. Грижата за физическите им нужди беше автоматизирана. Духовни нужди нямаха. Подобни на растения, те мърмореха, дремеха и съществуваха. Мозъците им бяха притъпени, объркани, тънещи в мъгла.

Но не в мъглата на настоящето. Трите ломотещи нескопосани създания със своите уголемени глави и слаби тела се вираха в бъдещето. Аналитичната апаратура записваше пророчества и докато

тримата провиждащи идиоти говореха, машините внимателно слушаха.

За първи път лицето на Уитуър загуби безгрижната си самоувереност. В очите му се прокрадна израз на потрес и отвращение, смесица от срам и морален шок.

— Не е... приятно — измърмори той. — Не осъзнавах, че те са толкова... — Размаха ръце, ровейки из ума си за подходящата дума. — Толкова... деформирани.

— Деформирани и слабоумни — съгласи се веднага Андертън. — Особено момичето там. Дона е на четирийсет и пет години. Но изглежда на около десет. Талантът им поглъща всичко — провиждащият дял на мозъка расте, причиняйки закърняване на остатъка от челния лоб. Но какво ни интересува това? Ние имаме техните пророчества. Те ни дават това, от което се нуждаем. Те не разбират нищо от тях, но *ние* разбираме.

Притихнал, Уитуър се приближи до апаратурата. Събра пачка карти от един слот.

— Това ли са имената, които са излезли? — попита той.

— Очевидно. — Андертън намръщено взе пачката от ръцете му. — Нямах възможност да ги разгледам — обясни той, нетърпеливо прикривайки раздражението си.

Очарован, Уитуър се загледа как машината изхвърля нова карта в празния слот. Тя беше последвана от втора... и от трета. От въртящите се с бръмчене дискове излизаха карта след карта.

— Провидците сигурно виждат доста далеч в бъдещето — възкликна Уитуър.

— Виждат в доста ограничен промеждутък — обясни му Андертън. — Седмица напред или най-много две. Повечето от данните нямат никаква стойност за нас — просто не са свързани с работата ни. Тях ги предаваме на съответните агенции. Които пък ни дават от своите данни в замяна. Всяка важна служба си има по някое мазе със скъпоценни *маймунки*.

— Маймунки ли? — Уитуър се вторачи в него смутено. — А, да, разбирам. Не виждам, не говоря и така нататък. Много забавно.

— Много *уместно*. — Андертън машинално събра новите карти, изхвърлени от въртящия се механизъм. — Някои от тези имена ще бъдат напълно отхвърлени. А повечето от останалите се отнасят за

дребни престъпления — кражби, укриване на данъци, телесни повреди, грабежи. Както, сигурен съм, знаете, „Предпрестъпност“ намали броя на углавните престъпления с деветдесет и девет цяло и осем процента. Рядко попадаме на истинско убийство или държавна измяна. В края на краищата, нарушителят знае, че ще го задържим в затворническия лагер цяла седмица, преди да има възможността да извърши престъплението.

— Кога за последен път е било извършено истинско убийство?
— попита Уитуър.

— Преди пет години — каза Андертън с гордост в гласа.

— Как се случи?

— Престъпникът избяга от отрядите ни. Разполагахме с името му — всъщност разполагахме с всички подробности за престъплението, включително името на жертвата. Знаехме точния момент, мястото на планирания акт на насилие. Но въпреки всичко той успя да го извърши. — Андертън сви рамене. — В края на краищата не можем да хванем всички. — Той запремята картите в ръце. — Но хващаме повечето.

— Едно убийство за пет години. — Увереността на Уитуър се връщаше. — Доста впечатляващ рекорд... нещо, с което можете да се гордеете.

Андертън каза тихо:

— *Наистина* се гордея. Разработих тази теория преди трийсет години — в онези дни, когато егоистите мислеха само за един бърз удар на борсата. А аз съзрях нещо полезно за закона — нещо с огромна социална стойност.

Той бутна пачката карти в ръцете на Уоли Пейдж, неговия подчинен, отговарящ за маймунския сектор.

— Провери кои от тях ни трябва — каза му той. — Използвай собствената си преценка.

Когато Пейдж изчезна с картите, Уитуър каза замислено:

— Това е голяма отговорност.

— Така е — съгласи се Андертън. — Ако допуснем един престъпник да избяга — както направихме преди пет години, — на съвестта ни ще тежи човешки живот. Ние носим цялата отговорност. Ако сгафим, някой умира. — С горчивина той издърпа нови три карти от слота. — Обществото разчита на нас.

— А някога изкушавали ли сте се да... — Уитуър се поколеба. — Искам да кажа, някои от хората, които прибирате, сигурно ви предлагат големи суми.

— Безполезно е. Дубликати на всички карти излизат в Главния щаб на армията. За проверка и контрол. Те могат да ни държат под око непрекъснато, ако пожелаят. — Андертън хвърли бегъл поглед на горната карта. — Така че дори да искахме да приемем...

Той млъкна и устните му се изпънаха.

— Какво има? — попита Уитуър с любопитство.

Андертън внимателно сгъна горната карта и я прибра в джоба си.

— Нищо — избъбри той. — Абсолютно нищо.

Резкостта в гласа му накара Уитуър да се изчерви.

— Вие всъщност не ме харесвате — отбеляза той.

— Вярно е — призна Андертън. — Не ви харесвам. Но...

Не можеше да повярва, че изпитва такава неприязън към младия човек. Това изглеждаше невъзможно — *беше* невъзможно. Нещо не бе наред. Замаян, той се опита да успокои объркания си ум.

Върху картата стоеше неговото име. На първия ред — вече обвинен бъдещ убиец! Според кодираните дупчици комисарят на „Предпрестъпност“ Джон А. Андертън щеше да убие човек — и то през следващата една седмица.

С абсолютна, непоклатима убеденост той не можеше да го повярва.

II

Във външния офис стоеше слабичката и привлекателна млада жена на Андертън, Лиза, и говореше с Пейдж. Тя се бе увлякла в остра и жива политическа дискусия и се озърна съвсем бегло, когато Уитуър и съпругът ѝ влязоха.

— Здравей, скъпа — каза Андертън.

Уитуър запази мълчание. Но бледите му очи проблеснаха леко, когато се спряха на тъмнокосата жена в нейната стегната полицейска униформа. Лиза в момента беше изпълнителен служител на „Предпрестъпност“, но Уитуър знаеше, че някога бе била секретарка на Андертън.

Забелязвайки интереса, изписан върху лицето на Уитуър, Андертън млъкна и се замисли. За да се постави картата в машината, бе нужен вътрешен съучастник — някой тясно свързан с „Предпрестъпност“, който да има достъп до аналитичното оборудване. Не изглеждаше вероятно Лиза да е замесена в това. Но възможността съществуваше.

Разбира се, конспирацията би могла да е широкомащабна и сложно изпитана и да включва много повече от една фалшива карта, вмъкната някъде по линията. Може да бяха бърникали из оригиналните данни. Всъщност нямаше начин да се определи откъде е започнало подправянето. Хладен страх премина през него, когато започна да осъзнава възможностите. Първоначалният му импулс — да изтърбуши машината и да премахне цялата информация — беше безнадеждно примитивен. Вероятно записите щяха да съвпадат с картата. Така само щеше да се уличи още повече.

Разполагаше приблизително с двайсет и четири часа. След това от армията щяха да проверят техните карти и да открият несъответствието. Щяха да намерят дубликата на картата, която бе присвоил. Той притежаваше само едно от двете копия, което означаваше, че прегънатата карта в джоба му можеше със същия успех да си лежи върху бюрото на Пейдж, пред очите на всички.

От улицата се разнесоха сирените на полицейски коли, поемащи на рутинните си обиколки. Колко ли часа щяха да изтекат, преди някоя от тях да спре пред *неговия* дом?

— Какво има, скъпи? — попита го неспокойно Лиза. — Изглеждаш все едно си видял призрак. Добре ли си?

— Напълно — увери я той.

Лиза сякаш внезапно забеляза втренчения в нея възхитен поглед на Ед Уитуър.

— Този господин ли е новият ти сътрудник, скъпи? — попита тя.

Андертън предпазливо ѝ представи своя нов помощник. Лиза се усмихна в приятелски поздрав. Дали между тях не премина някакво скрито взаимно разбиране? Не можеше да определи. Божичко, започваше да подозира всички — не само жена си и Уитуър, а и дузина членове на собствения си персонал.

— От Ню Йорк ли сте? — попита Лиза.

— Не — отвърна Уитуър. — По-голямата част от живота си прекарах в Чикаго. Отседнал съм в хотел — един от големите хотели в центъра. Чакайте... имам името му записано на картичка някъде тук.

Докато той смутено ровеше из джобовете си, Лиза предложи:

— Може би ще се съгласите да вечеряте с нас. Предстои ни да работим в тясно сътрудничество и наистина мисля, че трябва да се опознаем по-добре.

Сепнат, Андертън отстъпи назад. Каква беше вероятността дружелюбието на жена му да е невинно, случайно? Уитуър щеше да се намира около него през целия остатък от деня, а сега имаше извинение да го придружи и до дома му. Дълбоко разтревожен, той импулсивно се завъртя и тръгна към вратата.

— Къде отиваш? — попита зашеметена Лиза.

— Връщам се в маймунския сектор — каза ѝ той. — Искам да проверя отново някои доста озадачаващи записи, преди армията да ги види.

Озова се в коридора, преди тя да успее да измисли приемлив повод да го спре.

Бързо стигна до площадката в далечния край. Вече се спускаше по външните стълби към тротоара, когато Лиза го настигна запъхтяна.

— Какво те прихваща, мътните го взели? — Тя сграбчи ръката му и бързо се озова пред него. — *Усетих* аз, че си тръгваш —

възкликна, преграждайки пътя му. — Какво ти става? Всички те помислиха за... — Тя се запъна. — Искам да кажа, държиш се много особено.

Хората сновяха около тях — обичайната следобедна тълпа. Без да им обръща внимание, Андертън откопчи пръстите на жена си от своето рамо.

— Изчезвам — каза той. — Докато още има време.

— Но... защо?

— Натопили са ме — умишлено и злонамерено. Онази твар е тук, за да ми вземе работата. Сенатът се опитва да го използва, за се добере до мен.

Лиза се вторачи объркано в него.

— Но той изглежда толкова мил младеж.

— Мил като усойница.

Смайването на Лиза премина в неверие.

— Не го вярвам. Скъпи, цялото това напрежение, на което си подложен... — Усмивайки се несигурно, тя заекна: — Не изглежда правдоподобно Ед Уитуър да се опитва да те натопи. Та как би могъл, дори да искаше? Със сигурност Ед не би...

— Ед?

— Така му е името, нали?

Кафявите ѝ очи проблеснаха в стъписано, бурно негодувание.

— О, небеса, ти подозираш всекиго. Май си убеден, че съм замесена по някакъв начин в това, нали?

Той се поколеба.

— Не съм сигурен.

Тя пристъпи по-близо до него, в очите ѝ се четеше обвинение.

— Лъжеш. Наистина го вярваш. Може би действително трябва да се махнеш отгук за няколко седмици. Отчаяно се нуждаеш от почивка. Цялото това напрежение и травмата от постъпването на този младеж. Държиш се параноично. Не го ли осъзнаваш? Някой да заговорничи срещу теб. Кажи, разполагаш ли с някакво реално доказателство?

Андертън извади портфейла си и измъкна сгънатата карта.

— Разгледай това внимателно — рече той, протягайки я към нея.

Цветът се оттече от лицето ѝ и тя нададе малко дрезгаво, сухо ахване.

— Нещата очевидно са нагласени — каза й Андертън с възможно най-равния си тон. — Това ще даде на Уитуър законен претекст да ме отстрани веднага. Няма да е необходимо да чака, докато се оттегля. — После добави мрачно: — Знаят, че мога да изкарам още няколко години.

— Но...

— Това ще сложи край на системата за проверка и контрол. „Предпрестъпност“ вече няма да е независима агенция. Сенатът ще започне да управлява полицията, а след това... — Устните му се стегнаха. — Ще погълнат и армията. Е, отстрани изглежда доста логично. *Разбира се*, че съм изпълнен с враждебност и негодувание към Уитуър — *разбира се*, че имам мотив. Никой не обича да бъде заменен от по-млад и да бъде захвърлен на бунището. Всичко изглежда наистина правдоподобно — само дето аз нямам ни най-малко желание да убивам Уитуър. Но не съм в състояние да го докажа. Така че какво бих могъл да направя?

Лиза безмълвно поклати глава, пребледняла като платно.

— Не... не знам. Скъпи, само ако...

— Сега — каза рязко Андертън — отивам вкъщи да си опаковам багажа. Това са кажи-речи най-дългосрочните планове, които мога да правя в момента.

— Наистина ли ще... ще опиташ да се укриеш?

— Да. Ако трябва, чак на колониалните планети в съзвездието Кентавър. Такива неща са правени успешно и преди, освен това имам двайсет и четири часа преднина. — Той се завъртя решително. — Връщай се вътре. Няма смисъл да тръгваш с мен.

— Мислиш ли, че бих го направила? — попита Лиза дрезгаво.

Стъписан, Андертън се втренчи в нея.

— А не би ли? — След това с удивление промърмори: — Не, виждам, че не ми вярваш. Все още смяташ, че съм си въобразил всичко това. Той рязко тикна пръст в картата. — Дори при това доказателство ти все още не си убедена.

— Не — съгласи се бързо Лиза. — Не съм. Ти не си я разгледал достатъчно подробно, скъпи. Върху нея не стои името на Ед Уитуър.

Изпълнен с недоверие, Андертън взе картата от нея.

— Никой не твърди, че ще убиеш Ед Уитуър — продължи бързо Лиза с тънък, несигурен гласец. — Картата *трябва* да е истинска,

разбираш ли? И няма нищо общо с Ед. Той не плете заговори срещу теб, нито пък някой друг.

Твърде объркан, за да отговори, Андертън стоеше, изучавайки картата. Тя беше права. Ед Уитуър не бе записан като жертва. На петия ред машината отчетливо беше напечатала едно друго име.

ЛЕОПОЛД КАПЛАН

Той сковано прибра картата в джоба си. Никога през живота си не бе чувал за този човек.

III

Къщата бе студена и безлюдна и Андертън почти незабавно се зае с приготовленията за своето отпътуване. Докато събираше багажа, безумни мисли се стрелкаха през съзнанието му.

Възможно беше да греши за Уитуър — но как можеше да е сигурен? Във всеки случай конспирацията срещу него бе далеч по-сложна, отколкото си мислеше. В цялостната картина Уитуър можеше да е само незначителна марионетка, движена от някой друг — от някоя далечна, неясна фигура, само смътно мерзелееща се на заден фон.

Беше грешка, че показва картата на Лиза. Без съмнение тя щеше да я опише подробно на Уитуър. Андертън никога нямаше да се измъкне от Земята, нямаше да има шанс да разбере какъв би бил животът на някоя планета по границата.

Докато бе зает с тези си мисли, зад него изскърца дъска. Той се извъртя от леглото, стиснал едно износено скиорско яке, за да се озове срещу дулото на сиво-синкав А-пистолет.

— Не ви отне много време — каза Андертън, взирайки се с горчивина в набития мъж със стиснати устни, облечен в кафяв шинел, който държеше оръжието в облечената си в ръкавица ръка. — Тя изобщо ли не се поколеба?

Лицето на натрапника остана безизразно.

— Не знам за какво говорите — каза той. — Елате с мен.

Стреснат, Андертън остави якето.

— Вие не сте ли от моята агенция? Не сте ли полицаи?

Въпреки изненаданите му протести той беше изблъскан от къщата към една чакаща лимузина. Незабавно трима тежко въоръжени мъже го обградиха. Вратата се затръшна и колата се устреми по шосето навън от града. Безстрастни и сдържани, лицата около него се поклащаха от движението на ускоряващия се автомобил, докато мрачните поля прелитаха покрай тях.

Андертън все още напразно се опитваше да схване смисъла на ставащото, когато колата стигна до изровен черен път, сви по него и се

спусна в тъмен подземен гараж. Някой изрева заповед. Тежката метална врата се спусна със стържене и над тях замъждукаха светлини. Шофьорът изключи двигателя.

— Ще съжбялявате за това — предупреди ги Андертън с пресипнал глас, докато го извличаха от колата. — Осъзнавате ли кой съм аз?

— Осъзнаваме — каза мъжът в кафявия шинел.

Под дулото на пистолета Андертън бе поведен нагоре по стълбите, от влажната тишина на гаража към покрит с дебели килими коридор. Очевидно се намираше в луксозна частна резиденция, построена в опустошената от войната провинция. В далечния край на коридора той различи стая — кабинет, чиито стени бяха покрити с книжни лавици, обзаведен просто, но с вкус. В кръга от светлина, хвърлян от лампата, с лице отчасти скрито в сенките, седеше и го чакаше един напълно непознат мъж.

Когато Андертън се приближи, мъжът нервно постави на носа си чифт очила без рамки, захлопна калъфа им и навлажни сухите си устни. Беше възрастен, може би на седемдесет или повече години, а под мишница държеше тънко сребърно бастунче. Фигурата му бе слаба и жилава, а позата — странно скована. Малкото коса, която имаше, бе сиво-кафява — грижливо пригладен ореол с неутрален цвят над бледия, костелив череп. Само очите му изглеждаха наистина живи.

— Това ли е Андертън? — запита той кисело, обръщайки се към мъжа в кафявия шинел. — Откъде го прибрахте?

— От дома му — отвърна другият. — Събираше си багажа — както и очаквахме.

Мъжът зад бюрото видимо трепна.

— Събирал си багажа. — Той свали очилата и рязко ги прибра в калъфа. — Слушай — рече безцеремонно на Андертън, — какво ти става? Да не си безнадеждно луд? Как можеш да убиеш човек, когото никога не си виждал?

Старецът, внезапно осъзна Андертън, беше Леополд Каплан.

— Първо аз искам да ви попитам нещо — контрира бързо Андертън. — Осъзнавате ли какво правите? Аз съм полицейски комисар. Мога да ви затворя за двайсет години.

Щеше да продължи, но връхлетялото го внезапно удивление го накара да спре.

— *Откъде разбрахте?* — запита той настойчиво. Ръката му неволно се плъзна в джоба, където се спотайваше сгънатата карта. — Няма как да го узнаят в следващите...

— Не бях уведомен от вашата агенция — намеси се Каплан с гневно нетърпение. — Фактът, че никога не си чувал за мен, не ме изненадва особено. Леополд Каплан, генерал от Армията на Западния Федеративен Съюз. — С неохота той добави: — В оставка от края на Англо-китайската война, след разпускането на АЗФС.

Беше логично. Андертън подозираше, че армията обработва своите дубликати от картите незабавно, заради собствената си безопасност. Отпускайки се донякъде, той попита:

— Е? Заловихте ме. Сега какво?

— Очевидно — каза Каплан — няма да ви убия, защото това щеше да се появи на някоя от тези жалки картички. Любопитен сте ми. Струва ми се невероятно, че човек с вашето положение може да замисли хладнокръвно убийство на напълно непознат. Тук трябва да се крие нещо повече. Честно казано, озадачен съм. Ако това беше някаква полицейска стратегия... — Той сви тънките си рамене. — Със сигурност нямаше да допуснете дубликатът на картата да стигне до нас.

— Освен ако — предположи един от мъжете — не е умишлено подхвърлена.

Каплан вдигна блестящите си птичи очи и се втренчи изпитателно в Андертън.

— Какво можете да ни кажете вие?

— Точно така е — рече Андертън, който бързо бе осъзнал предимството от това да изложи откровено каквото смяташе за истина. — Предсказанието на картата е било умишлено изфабрикувано от заговорници в полицейската агенция. Подготвят картата и ме натопяват. Това автоматично ме освобождава от поста ми. Моят помощник поема нещата и заявява, че е предотвратил убийството с обичайната за „Предпрестъпност“ ефективност. Излишно е да споменавам, че убийство или намерение за убийство изобщо не съществува.

— Съгласен съм, че убийство няма да има — потвърди злоещо Каплан. — Ти ще се намиращ в ръцете на полицията. Смятам лично да се погрижа за това.

Ужасен, Андертън запротестира:

— Ще ме върнете там? Ако ме арестуват, няма да мога да докажа...

— Не ми пука какво ще докажеш или няма да докажеш — прекъсна го Каплан. — Единственото, което ме интересува, е да те отстраня от пътя си. — И добави студено: — Заради своята собствена безопасност.

— Той се готвеше да бяга — отбеляза един от мъжете.

— Точно така — каза Андертън, потейки се. — Веднага щом ме пипнат, ще ме пратят в затворническия лагер. Уитуър ще поеме агенцията — ще сложи ръка на всичко. — Лицето му помрачня. — Включително и на жена ми. Те очевидно действат заедно.

За миг Каплан като че ли се поколеба.

— Възможно е — призна той, загледан втренчено в Андертън. После поклати глава. — Не мога да рискувам. Ако това е постановка срещу теб, съжалявам. Но това просто не ми влиза в работата. — Той се усмихна леко. — Все пак желая ти късмет. — А на мъжете каза: — Откарайте го в сградата на полицията и го предайте на най-високопоставения служител. — Той спомена името на действащия комисар и зачака реакцията на Андертън.

— Уитуър! — повтори като ехо Андертън, изпълнен с недоверие.

Все още усмихвайки се леко, Каплан се обърна и натисна бутона на намиращия се в кабинета радиоапарат.

— Уитуър вече е поел поста. По всичко личи, че хубаво ще раздуха цялата работа.

Разнесе се кратък статичен шум, а след това внезапно радиото загърмя в стаята — мощен школуван глас, четящ предварително приготвено съобщение.

— ... предупреждават се всички граждани да не дават убежище и по никакъв начин да не съдействат на този крайно опасен човек. Необичайното обстоятелство с избягал престъпник, намиращ се на свобода и разполагащ с възможността да извърши акт на насилие, е уникално за нашето съвремие. Затова всички граждани се уведомяват, че действащите все още законови постановления подвеждат под отговорност всяка личност, отказала пълно сътрудничество на полицията в нейната дейност по залавянето на Джон Алисън Андертън. Повтаряме: служба „Предпрестъпност“ към Западното

Федеративно Правителство се намира в процес на локализиране и обезвреждане на своя бивш комисар, Джон Алисън Андертън, който чрез методите на предпрестъпната система е обявен за потенциален убиец и като такъв губи правото си на свобода и всички свързани с нея привилегии.

— Не му отне много време — промърмори ужасено Андертън. Каплан щракна радиото и гласът замлъкна.

— Лиза сигурно е отишла право при него — предположи Андертън горчиво.

— Защо му е да чака? — попита Каплан. — Ти си показал ясно намеренията си. — Той кимна към мъжете. — Откарайте го обратно в града. Не се чувствам спокоен, когато е толкова близо до мен. В това отношение си приличаме с комисар Уитуър. Искам да бъде обезвреден колкото може по-скоро.

IV

Студен, ситен дъжд се сипеше по паважа, докато колата се движеше по тъмните улици на Ню Йорк към сградата на полицията.

— Влез му в положението — каза един от мъжете на Андертън. — На негово място ти щеше да действаш също толкова решително.

Начумерен и сърдит, Андертън се взираше право напред.

— Както и да е — продължи мъжът, — ти си само един от многото. Хиляди хора отиват в онзи затворнически лагер. Няма да си самотен. Всъщност, може и да не искаш да си тръгваш.

Андертън безпомощно наблюдаваше пешеходците, бързащи по мокрите от дъжда тротоари. Не изпитваше силни емоции, само надигаща се умора. Унило хвърли поглед към номерата на уличните табелки. Приближаваха полицейския участък.

— Изглежда Уитуър знае как да се възползва от всяка възможност — отбеляза разговорливо един от мъжете. — Виждал ли си го някога?

— За кратко — отвърна Андертън.

— Искал е да ти вземе работата — и те е натопил. Сигурен ли си в това?

Андертън изкриви лице в гримаса.

— Какво значение има?

— Просто бях любопитен. — Мъжът го изгледа апатично. — Значи ти си бившият полицейски комисар. Хората в лагера ще се зарадват да те видят. Сигурно те помнят.

— Без съмнение — съгласи се Андертън.

— Уитуър определено не си губи времето. Каплан е късметлия, че „Предпрестъпност“ се управлява от такъв способен ръководител. — Мъжът изгледа Андертън почти умоляващо. — Ти наистина си убеден, че е заговор, а?

— Разбира се.

— Не би пипнал и косъм от главата на Каплан? За първи път в историята „Предпрестъпност“ греша? Невинен човек е набеден

несправедливо от една от онези карти. Може би е имало и други невинни — нали?

— Напълно е възможно — призна Андертън равнодушно.

— Може би цялата система ще рухне. Ти със сигурност няма да извършиш убийство — а може би никой от тях не би го направил? Затова ли каза на Каплан, че искаш да останеш на свобода? Надяваше се да докажеш, че системата греша? Мога да те изслушам, ако ти се говори за това.

Друг мъж се приведе към него и попита:

— Между нас да си остане, наистина ли има нещо вярно в това за заговора? Наистина ли са те натопили?

Андертън въздъхна. В момента и самият той не бе сигурен. Може би беше впримчен в един затворен, безцелен времеви кръг без смисъл и без начало. Всъщност, бе почти готов да приеме, че е станал жертва на невротична фантазия, предизвикана от умора и раздухана от нарастващата му несигурност. Бе готов да се предаде без съпротива. Огромният товар на изтощението легна отгоре му. Той се бореше срещу невъзможното — и всички карти бяха срещу него.

Острият писък на гуми го събуди от апатията. Шофьорът бясно се бореше да запази контрол върху колата, напъвайки докрай кормилото и блъскайки по спирачките, защото един масивен камион за хляб бе изскочил от мъглата и пресичаше напърно платното пред тях. Ако вместо това бе дал газ, можеше и да се спаси. Но той осъзна грешката си прекалено късно. Колата поднесе, наклони се, поколеба се за един кратък миг, след което се вряза челно в камиона за хляб.

Седалката под Андертън се надигна и го запрати с лице срещу вратата. Внезапна, непоносима болка избухна в мозъка му и той остана да лежи пъшкайки, като се опитваше вяло да се изправи на крака. Отнякъде слабо се донасяше пращенето на огън, късче съскащо сияние премигваше сред кълбетата мъгла, процеждащи се в смачкания корпус на колата.

Чифт ръце се протегнаха към него отвън. До него бавно достигна осъзнаването, че го измъкват през дупката, която преди беше врата. Една тежка подложка от седалка беше избутана безцеремонно встрани и изведнъж той се озова на крака, облегал тежко на една тъмна фигура, която го поведе към сенките на близката тясна уличка. В далечината завиха полицейски сирени.

— Ще оживееш — изстърга в ухото му нисък напрегнат глас. Беше глас, който не бе чувал преди, непознат и остър като дъжда, който пръскаше в лицето му. — Чуваш ли какво ти казвам?

— Да — потвърди Андертън. Подръпна безцелно разкъсания ръкав на ризата си. Порязаната му буза започваше да тупти. Объркан, той се опита да се ориентира. — Ти не си...

— Спри да говориш и слушай. — Мъжът беше набит, почти дебел. Едрите му ръце държаха Андертън подпрян на мократа тухлена стена на сградата, извън обсега на дъжда и проблясващата светлина на горящата кола. — Трябваше да го направим по този начин — каза той. — Това беше единствената възможност. Нямахме много време. Мислехме, че Каплан ще те задържи по-дълго в дома си.

— Кой си ти? — успя да изрече Андертън.

Мокротото, набраздено от дъжда лице се изкриви в нерадостна усмивка.

— Казвам се Флеминг. Пак ще се видим. Имаме около пет секунди, преди полицията да се появи. След това отново се връщаме на изходна позиция. — Андертън усети, че набутват в ръцете му плосък пакет. — Тук има достатъчно мангизи, за да се измъкнеш. Плюс пълен комплект документи. Ще се свързваме с теб от време на време. — Усмивката на мъжа се разшири и премина в нервен кикот. — Докато докажеш правотата си.

Андертън примигна.

— Значи наистина е постановка?

— Разбира се. — Мъжът остро изруга. — Не ми казвай, че са те накарали да им повярваш!

— Мислех... — На Андертън му бе трудно да говори. Един от предните му зъби изглежда се клатеше. — Неприязънта към Уитуър... изместен, жена ми и по-млад мъж, естественото негодувание...

— Не се зальгвай — каза другият. — Не си толкова глупав. Цялата тази работа е внимателно изпипана. Те контролираха нещата през цялото време. Картата бе нагласена да изскочи в деня, когато се появи Уитуър. Първата част вече премина според техния план. Уитуър е комисар, а ти си преследван престъпник.

— Кой стои зад това?

— Жена ти.

Главата на Андертън се замая.

— Сигурен ли си?

Мъжът се изсмя.

— Можеш да заложиш живота си. — Озърна се бързо. — Ето я и полицията. Тръгни по тази уличка. Хвани автобус, иди в бедняшките квартали, наеми си стая и си вземи дебела купчина списания за запълване на времето. Купи си други дрехи... Достатъчно си умен, за да се грижиш за себе си. Не се опитвай да напуснеш Земята. Наблюдават целия вътрешносистемен транспорт. Ако успееш да се покриеш за следващите седем дни, си спасен.

— Кой си ти? — попита Андертън.

Флеминг го пусна. Предпазливо се приближи до ъгъла на уличката и надникна иззад него. Първата полицейска кола се бе появила на мокрия паваж. Двигателят ѝ бръмчеше металически, докато тя с подозрение пълзеше към тлеещите останки, представлявали доскоро колата на Каплан. Мъжете сред ламарините вяло се размърдаха и започнаха да се измъкват мъчително през плетеницата от стомана и пластмаса навън под студения дъжд.

— Мисли за нас като за защитна организация — каза тихо Флеминг, а закръгленото му, безизразно лице блестеше от влагата. — Нещо като полицейска част, която наблюдава полицията. За да сме сигурни — добави той, — че всичко върви както трябва.

Едрата му ръка се стрелна напред. Андертън политна, блъснат назад, и почти падна в сенките, сред влажните боклуци, покрили земята.

— Тръгвай — каза остро Флеминг. — И не губи пакета. — Докато Андертън залиташе опипом към далечния край на уличката, до него стигнаха последните думи на мъжа: — Разгледай внимателно съдържанието му и може би все пак ще оцелееш.

V

Картите за самоличност го описваха като Ърнест Темпъл, безработен електротехник, получаващ ежеседмична социална помощ от щата Ню Йорк, с жена и четири деца в Бъфало и по-малко от сто долара в банковата си сметка. Една покрита с петна от пот зелена карта му даваше разрешение да пътува и да няма постоянен адрес. Човек, който търси работа, трябваше да пътува. Можеше да му се наложи да измине дълъг път.

Докато се возеше през града в почти празния автобус, Андертън разучи описанието на Ърнест Темпъл. Очевидно картите бяха изработени специално за него, защото всички мерки съвпадаха. Малко по-късно той се замисли за отпечатъците от пръсти и модела на мозъчните вълни. Те едва ли щяха да издържат на сравнение. Тази пачка карти щеше да го прекара само през най-повърхностна проверка.

Но все пак беше нещо. А с картите за самоличност имаше и десет хиляди долара в банкноти. Той прибра парите и картите по джобовете си, след това се зае със спретнато напечатаното съобщение, в което те бяха увити.

В началото не разбра нищо от него. Дълго време го изучаваше озадачено.

„Съществуването на мнозинство логично предполага наличието на съответно малцинство.“

Автобусът навлезе в обширните бедняшки квартали — километри запусната земя, изпълнена с евтини хотели и паянтови жилища, изникнали след масовото опустошение на войната. Той забави ход и спря, и Андертън се изправи. Няколко пасажери лениво изгледаха срязаната му буза и разпокъсаните дрехи. Без да им обръща внимание, той слезе на мокрия от дъжда тротоар.

Интересът на хотелския чиновник се ограничаваше единствено до прибирането на дължимата сума. Андертън се изкачи по стълбите на втория етаж и влезе в тясната, миришеца на мухъл стая, която сега му принадлежеше. С облекчение заключи вратата и пусна щорите на

прозорците. Стаята беше малка, но чиста. Легло, скрин, стенен календар, стол, лампа, радио с процеп за пъхане на монети. Той пусна една и се тръшна тежко на леглото. Всички главни станции предаваха полицейския бюлетин. Беше необикновен, вълнуващ, нещо непознато на днешното поколение. Избягал престъпник! Обществото жадно се интересуваше.

— ... този човек е използвал предимството на високия си пост, за да се измъкне навреме — казваше говорителят с професионално възмущение. — Поради своята високопоставеност той е имал достъп до предварителните данни и оказаното му доверие му е позволило да избегне нормалния процес на разкриване и отстраняване. По време на своята служба той е използвал властта си, за да изпрати безброй потенциално виновни личности в затвора, спасявайки по този начин живота на невинни жертви. Този човек, Джон Алисън Андертън, е участвал в самото създаване на предпрестъпната система — предварителното разкриване на престъпниците с предпазна цел, благодарение на гениалното използване на провиждащи мутанти, умеещи да предсказват бъдещи събития и да предават устно тези данни на аналитична апаратура. Тези трима провидци със своята жизненоважна функция...

Гласът заглъхна, когато той напусна стаята и влезе в малката баня. Там смъкна сакото и ризата си и пусна топлата вода в мивката. Започна да мие порязаната си буза. От магазинчето на ъгъла беше купил йод и лепенки, бръснач, гребен, четка за зъби и някои други дреболии, от които се нуждаеше. Възнамеряваше на следващата сутрин да намери магазин за дрехи втора употреба и да се снабди с по-подходящо облекло. В края на краищата сега беше безработен електротехник, а не пострадал при инцидент полицейски комисар.

В съседната стая радиото продължаваше да гърми. Възприемайки подсъзнателно говореното, той стоеше пред пукнатото огледало и разглеждаше един счупен зъб.

— ... системата от трима провидци е основана на компютрите от средата на нашия век. Как се проверяват резултатите в един електронен компютър? Като данните се подадат на втори компютър с идентична конструкция. Но два компютъра не са достатъчни. Ако всеки компютър стигне до различен отговор, не е възможно да се определи кой от тях е верният. Решението, основано на внимателно

изучаване на статистическия метод, е да се използва трети компютър, с който да бъдат сравнявани резултатите на първите два. По този начин се получава така нареченият „доклад на мнозинството“. С доста голяма вероятност може да се предположи, че наличието на съответствие между два от трите компютъра показва кой от различните резултати е правилен. Не би било правдоподобно два компютъра да достигнат до еднакви неверни решения...

Андертън изпусна кърпата, която стискаше, и се втурна в другата стая. Наведе се разтреперан, за да улови гърмящите от радиото думи.

— ... единодушието на тримата провидци е желателно, но рядко срещано явление, обяснява временният комисар Уитуър. Много често се получава съвместен „доклад на мнозинството“ на двама от провидците, наричан още „преобладаващ доклад“, плюс леко различаващ се от него, обикновено по отношение на времето и мястото, „доклад на малцинството“ на третия мутант, известен като „специален доклад“. Това се обяснява с теорията за *множественото бъдеще*. Ако съществуваше само един времеви поток, информацията от предвижданията би била безполезна, тъй като нямаше да съществува никаква възможност тя да бъде използвана за промяна на бъдещето. В работата на служба „Предпрестъпност“ ние на първо място трябва да предположим...

Андертън zakрачи из стаята като луд. „Доклад на мнозинството“ — само двама от провидците бяха стигнали до съгласие за материала, послужил за издаването на картата. Това беше смисълът на съобщението, поставено в пакета. Докладът на третия провидец, „докладът на малцинството“, специалният доклад — той имаше някакво значение.

Защо?

Часовникът му показва, че минава полунощ. Пейдж нямаше да е на работа. Нямаше да се върне в маймунския сектор до сутринта. Това беше крехка възможност, но рискът си заслужаваше. Може би Пейдж щеше да го прикрие, а може би не. Но той трябваше да опита.

Трябваше да види специалния доклад.

VI

Между пладне и един часа отрупаните със смет улици гъмжаха от хора. Той избра това време, най-оживената част от деня, за да се обади. Като се спря на телефонна будка в претъпкан с клиенти голям магазин, Андертън набра познатия номер на полицията и зачака, притиснал студената слушалка към ухото си. Преднамерено бе избрал аудио, а не видеоканала — въпреки че носеше дрехи втора ръка и бе опърпан и небръснат, можеха да го разпознаят.

Администраторката бе нова. Той предпазливо даде вътрешния номер на Пейдж. Ако Уитуър бе започнал чистки сред персонала и поставяше навсякъде свои хора, можеше да се окаже, че разговаря с напълно непознат.

— Ало — прозвуча грубият глас на Пейдж.

Облекчен, Андертън се озърна. Никой не му обръщаше внимание. Купувачите се шляеха между стоките, заети с ежедневните си дела.

— Можеш ли да говориш? — попита той. — Или си зает?

Настъпи миг тишина. Можеше да си представи добродушното лице на Пейдж, разкъсвано от несигурност, докато трескаво се опитва да реши какво да прави. Накрая дочу колебливите му думи.

— Защо... се обаждаш тук?

Пренебрегвайки въпроса, Андертън каза:

— Не познах администраторката. Нов персонал?

— Нов-новеничък — потвърди Пейдж с приглушен тънък гласец.
— Големи промени стават тия дни.

— И аз така чух. — После Андертън напрегнато попита: — А как е твоята работа? В безопасност ли си засега?

— Изчакай малко. — Слушалката бе оставена и до ухото на Андертън достигнаха глухи звуци от стъпки. Последва ги бързо затръшване на врата. Пейдж се обади отново. — Сега можем да разговаряме по-спокойно — каза той дрезгаво.

— Колко по-спокойно?

— Не особено. Къде си?

— Размотавам се из Централ парк — рече Андертън. — Радвам се на слънцето. — Доколкото можеше да прецени, Пейдж бе отишъл да се увери, че подслушващото устройство си е на мястото. В момента отряд на въздушната полиция вероятно беше на път. Но той бе длъжен да опита.

— Преприказах на ново поприще — каза рязко. — Сега съм електротехник.

— О? — рече Пейдж слисан.

— Помислих си, че може да имаш някоя работа за мен. Ако е възможно да се уреди, бих искал да намина да прегледам основното ти компютърно оборудване. Особено банките с данни и анализи в маймунския сектор.

След известна пауза Пейдж каза:

— Това... може да се уреди. Ако е наистина важно.

— Важно е — увери го Андертън. — Кога ще ти бъде най-удобно?

— Ами — изрече Пейдж с усилие, — един ремонтен екип ще идва да види вътрешната телефонна система. Временният комисар иска да внесе подобрения, за да бъде по-бърза. Може да се присламчиш.

— Добре. По кое време?

— Да речем в четири. Вход Б, шесто ниво. Ще те посрещна.

— Чудесно — съгласи се Андертън, вече посягайки да затвори. — Надявам се да бъдеш още на поста си, когато се появя.

Той окачи слушалката и бързо напусна будката. Миг по-късно си пробиваше път през гъстата навалица от хора, тълпящи се в близкия ресторант за бързо хранене. Никой не би могъл да го открие там.

Разполагаше с три часа и половина свободно време. И то щеше да му се стори много повече. Това се оказа най-дългото чакане в живота му, но най-сетне той се срещна с Пейдж, както се бяха уговорили. Първото нещо, което Пейдж му каза, беше:

— Ти си се побъркал. Защо, по дяволите, се върна?

— Няма да е за дълго. — Андертън започна напрегнато да обикаля маймунския сектор, систематично заключвайки вратите една след друга. — Не пускай никого да влиза. Не мога да си позволяя рискове.

— Трябваше да се откажеш още докато беше на върха. — Пейдж вървеше подире му, не можейки да си намери място от тревога. — Уитуър е вдигнал голяма дандания. Цялата страна иска кръвта ти.

Без да му обръща внимание, Андертън разтвори рязко главната контролна банка на аналитичната апаратура.

— Коя от трите маймунки даде специалния доклад?

— Не питай мен — аз се махам оттук. — На път към вратата Пейдж спря за миг, посочи средната фигура и след това изчезна. Вратата се затвори. Андертън остана сам.

Средната. Той я познаваше добре. Недоразвитата, прегърбена фигурка седеше заровена в своите жици и релета от петнайсет години. Когато Андертън се приближи, тя не вдигна поглед. Очите ѝ бяха изцъклени и празни, тя се взираше в свят, който все още не съществуваше, сляпа за окръжаващата я физическа реалност.

„Джери“ беше на двайсет и четири. Отначало получил диагноза „хидроцефален идиот“, но на шест години психотестовите бяха открили таланта му на провидец, погребан под слоевете разложена тъкан. Той бе изпратен в ръководена от държавата школа за обучение, където латентната му дарба бе развита. Докато стане на девет, тя бе нараснала дотолкова, че да бъде полезна. Но все пак „Джери“ продължаваше да тъне в безцелния хаос на идиотизма — растящите му умения бяха погълнали изцяло неговата личност.

Приклякайки, Андертън се зае да разглобява предпазните щитове, които покриваха ролките магнитна лента, съхранявани в аналитичното устройство. Използвайки схемите, той проследи връзките назад от последния стадий на интегрирания компютър към точката, където се разклоняваше индивидуалното оборудване на „Джери“. След минути измъкваше с разтреперани ръце двете половинчасови ленти — наскоро отхвърлени данни, несъвместими с преобладаващите доклади. Като направи справка с кодовата таблица, той избра отрязъка от лентата, съответстващ на неговата карта.

Устройството за преглед на записите се намираще наблизко. Със затаен дъх Андертън пъкна лентата в него, пусна го и се заслуша. Отне му само секунда. Още от самото начало на доклада ставаше ясно какво се е случило. Той разполагаше с това, което искаше — можеше да прекрати търсенето.

Видението на „Джери“ бе изместено по фаза. Поради изменчивата природа на провидството той изследваше времева зона, малко по-различна от тази на своите събратя. За него докладът, че Андертън ще извърши убийство, бе събитие, което трябваше да се разгледа наравно с всички останали. Това — и реакцията на Андертън — представляваше едно допълнително късче информация.

Очевидно докладът на „Джери“ обезсилваше преобладаващия доклад. След като Андертън бе уведомен, че ще извърши убийство, той щеше да промени своето намерение и нямаше да го направи. Предвиждането на убийството го бе отменило. Предпазният ефект се бе осъществил само чрез получаване на информацията от Андертън. Вече бе създаден нов времеви поток. Но „Джери“ бе загубил при гласуването срещу останалите двама.

Треперещ, Андертън пренави лентата и натисна записващата глава. Направи копие на записа на висока скорост, върна оригинала на мястото му и извади дубликата от гнездото. В ръцете му бе доказателството, че картата е невалидна, *остаряла*. Трябваше само да го покаже на Уитуър...

Изуми се от собствената си глупост. Без съмнение Уитуър бе видял доклада — и въпреки това бе приел поста на комисар, не бе върнал полицейските отряди. Уитуър не възнамеряваше да отстъпи. Не го интересуваше невинността на Андертън.

Тогава какво можеше да направи? Кой друг би се заинтересувал?

— Проклет глупак! — изстърга зад него един глас, обезумял от тревога.

Той бързо се завъртя. Жена му стоеше в рамката на една от вратите, в полицейската си униформа, и го гледаше с разширени от уплаха очи.

— Не се притеснявай — каза ѝ той бързо, показвайки ролката магнитна лента. — Тръгвам си.

Лицето ѝ се изкриви и Лиза се втурна яростно към него.

— Пейдж ми каза, че си тук, но аз не можех да повярвам. Не биваше да те пуска. Той просто не разбира какво представляваш.

— И какво представлявам? — поинтересува се Андертън язвително. — Преди да отговориш, може би ще е по-добре да прослушаш тази лента.

— Не искам да я слушам! Искам само да се махнеш оттук! Ед Уитуър знае, че тук долу има някой. Пейдж се опитва да го забави, но... — Тя млькна и главата ѝ се извъртя вдървено настрани. — Вече е тук! Ще проникне вътре със сила.

— Ти нямаш ли някакво влияние? Бъди мила и очарователна. Тогава той сигурно ще забрави за мен.

Лиза го погледна с горчив укор.

— На покрива има паркиран кораб. Ако искаш да се измъкнеш... — Гласът ѝ секна и за миг тя постоя мълчаливо. После каза: — Аз излитам след около минута. Ако искаш да дойдеш...

— Ще дойда — каза Андертън. Нямахте друг избор. Беше си осигурил лентата, своето доказателство, но не бе планирал никакъв начин за измъкване. Той с готовност забърза подир слабичката фигура на жена си, когато тя излезе от сектора през страничната врата и пое по снабдителния коридор, а токчетата ѝ тракаха силно в пустия сумрак.

— Корабът е хубав и бърз — каза му тя през рамо. — Зареден е за спешни случаи и готов за отлитане. Щях да надзиравам някои от отрядите.

VII

Седнал зад волана на високоскоростната полицейска патрулка, Андертън изложи накратко какво съдържаше лентата със специалния доклад. Лиза го изслуша без коментари, с обтегнато и измъчено лице, стиснала нервно длани в скута си. Под кораба опустошените от войната провинциални области се простираха като релефна карта, свободните пространства между градовете бяха осяяни с кратери и нашарени с руините на ферми и малки фабрики.

— Чудя се — каза тя, когато той свърши — колко ли пъти по-рано се е случвало същото.

— Специален доклад ли? Страшно много пъти.

— Имам предвид единият провидец да излезе от фаза. Да използва докладите на останалите като данни — и да ги обезсилва. — Очите ѝ бяха тъмни и сериозни. Тя добави: — Може би голяма част от хората в лагерите са като теб.

— Не — заяви твърдо Андертън. Но той също започваше да се чувства неловко от тази мисъл. — Аз имах възможността да видя картата, да надникна в доклада. Това промени нещата.

— Но... — Лиза размаха изразително ръце. — Може би всички те щяха да реагират по същия начин. Бихме могли да им кажем истината.

— Рискът би бил прекалено голям — отвърна той упорито.

Лиза се изсмя остро.

— Риск? Случайност? Несигурност? С нашите провидци?

Андертън се съсредоточи върху управлението на бързото корабче.

— Този случай е уникален — повтори той. — А сега имаме непосредствен проблем. Можем да разнищваме теоретичните аспекти по-късно. Аз трябва да отнеса тази лента на нужните хора — преди умното ти приятелче да я унищожи.

— Носиш я на Каплан?

— И още как. — Андертън почука по ролката, която лежеше на седалката между тях. — Той ще се интересува. Доказателството, че животът му не е в опасност, трябва да е изключително важно за него.

Лиза с треперещи ръце извади от чантичката си табакера.

— И мислиш, че той ще ти помогне?

— Може би... а може би не. Но си заслужава да опитам.

— Как успя да се покриеш толкова бързо? — попита Лиза. — Трудно е да се сдобиеш с напълно ефективно прикритие.

— Нужни са само пари — отвърна той уклончиво.

Пушейки, Лиза размишляваше.

— Вероятно Каплан ще те защити — каза тя. — Много е влиятелен.

— Мислех, че е само един пенсиониран генерал.

— Строго погледнато — да. Но Уитуър успя да изрови досието му. Каплан оглавява необичайна организация, състояща се изключително от военни ветерани. Всъщност това е нещо като клуб със строго ограничено членство. Тук, в Ню Йорк, те притежават голяма резиденция, три луксозни издания и предплатено време за телевизионни изяви, което им струва едно малко състояние.

— Какво се опитваш да кажеш?

— Само това. Ти ме убеди, че си невинен. Искам да кажа, очевидно е, че *няма* да извършиш убийство. Но сега трябва да осъзнаеш, че първоначалният доклад, преобладаващият доклад, *не е бил фалшифициран*. Никой не го е подправил. Ед Уитуър не го е измислил. Няма заговор срещу теб и никога не е имало. Ако приемеш този специален доклад за автентичен, ще трябва да приемеш също така и преобладаващия.

Той се съгласи неохотно.

— Предполагам.

— Ед Уитуър — продължи Лиза — действа напълно добросъвестно. Той наистина вярва, че си потенциален престъпник — и защо не? Той разполага с преобладаващия доклад върху бюрото си, но съответната карта лежи сгъната в твоя джоб.

— Унищожих я — каза тихо Андертън.

Лиза се наведе настойчиво към него.

— Ед Уитуър не е движен от никакво желание да ти отнеме работата — каза тя. — Движи го същото онова желание, което винаги е

владяло и теб. Той вярва в „Предпрестъпност“. Той иска системата да продължи да действа. Говорих с него и съм убедена, че казва истината.

— Искаш да отнеса тази лента на Уитуър? — попита Андертън.
— Ако го направя... той ще я унищожи.

— Глупости — отвърна Лиза. — Оригиналите са в ръцете му от самото начало. Можеше да ги унищожи по всяко време, ако искаше.

— Така е — призна Андертън. — Но е много възможно да не е знаел.

— Да бе, не е знаел. Погледни го от тази страна. Ако Каплан получи лентата, полицията ще бъде дискредитирана. Не разбираш ли? Това ще докаже, че преобладаващият доклад е бил грешка. Ед Уитуър е напълно прав. Ти трябва да влезеш в затвора — за да оцелее „Предпрестъпност“. Мислиш единствено за собствената си безопасност. Но помисли за миг за системата. — Навеждайки се, тя загаси цигарата и затършува из чантичката си за нова. — Кое означава повече за теб — твоята лична безопасност или съществуването на системата?

— Моята безопасност — отвърна Андертън без колебание.

— Сигурен ли си?

— Ако системата може да оцелее само чрез затварянето на невинни хора, то заслужава да бъде унищожена. Личната ми безопасност е важна, защото съм човешко същество. И нещо повече...

Лиза извади от чантичката си невероятно мъничък пистолет.

— Струва ми се — каза тя, — че пръстът ми е на спусъка. Никога не съм използвала такова оръжие преди. Но съм склонна да опитам.

След пауза Андертън попита:

— Искаш да обърна кораба? Така ли?

— Да, назад към сградата на полицията. Съжалявам. Ако беше способен да поставиш благото на системата над своята собствена егоистична...

— Спести си опяването — каза ѝ Андертън. — Ще върна кораба. Но няма да те слушам как защитаваш линия на поведение, чужда на който и да било интелигентен човек.

Устните на Лиза се свиха в тънка, безкръвна линия. Държейки здраво пистолета, тя седеше с лице към него, а очите ѝ внимателно го следяха, докато той извърташе кораба в широка дъга. Няколко незакрепени предмета издрънчаха в задното отделение, когато малкият

съд рязко се наклони и едното му крило царствено се издигна, за да се насочи право нагоре.

И Андертън, и жена му бяха придържани от предпазните метални скоби на седалките им. Но това не се отнасяше за третия пътник.

С ъгълчето на окото си Андертън зърна рязко движение. В същото време до него стигна и звукът от дращенето на едър мъж, който внезапно бе загубил равновесие и след миг се блъсна в подсилената стена на кораба. Следващите събития протекоха бързо. Флеминг светкавично се надигна на крака, олюляващ се и бдителен, едната му ръка замахна към пистолета на жената. Андертън беше прекалено изумен, за да извика. Лиза се обърна, видя мъжа и изпищя. Флеминг избди пистолета от ръката ѝ и той падна с дрънчене на пода.

Сумтейки, Флеминг я отблъсна встрани и взе оръжието.

— Съжалявам — каза той запъхтяно, изправяйки се доколкото му бе възможно в ниската кабина. — Мислех, че би могла да каже още нещо. Затова изчаках.

— Бил си тук, когато... — започна Андертън — и спря. Беше очевидно, че Флеминг и хората му са го държали под наблюдение. Съществуването на кораба на Лиза е било надлежно отбелязано и докато Лиза е обмисляла дали ще е разумно да му помогне да се измъкне, Флеминг се бе промъкнал в багажното отделение.

— Може би — каза Флеминг — ще е най-добре да ми дадеш онази ролка. — Влажните му, непохватни пръсти посегнаха за нея. — Прав си: Уитуър щеше да я разтопи на мига.

— И Каплан също ли? — попита вцепенено Андертън, все още зашеметен от появяването на мъжа.

— Каплан работи заедно с Уитуър. Затова името му се появи на петия ред на картата. Не можем да определим кой от тях е действителният шеф. Може би никой. — Флеминг захвърли дребния пистолет и извади собственото си мощно военно оръжие. — Постъпи изключително глупаво, като тръгна с тази жена. Казах ти, че тя е в дъното на всичко.

— Не мога да повярвам — възпротиви се Андертън. — Ако тя...

— Ама че си тъп. Този кораб бе подготвен по нареждане на Уитуър. Искане да те изкарат от сградата, за да не можем да стигнем до теб. Останал сам, без нашата помощ, ти не би имал никакви шансове.

Странно изражение премина по ужасеното лице на Лиза.

— Не е вярно — прошепна тя. — Уитуър никога не е виждал този кораб. Щях да надзиравам...

— За малко да успеете — прекъсна я Флеминг безжалостно. — Ще сме големи късметлии, ако някоя полицейска патрулка не ни виси на опашката. Нямах време да проверя. — Докато говореше, той приклепна точно зад седалката на жената. — Първо трябва да се отървем от нея. След това ще се наложи да те измъкнем от района. Пейдж е разказал на Уитуър за новата ти самоличност и можеш да си сигурен, че вече всички са уведомени.

Все още присвит, Флеминг сграбчи Лиза. Като подхвърли тежкия си пистолет на Андертън, той с професионална ловкост изви брадичката ѝ, докато не притисна слепоочието ѝ към седалката. Лиза задращи бясно по него. Тънък, ужасен стон се надигна в гърлото ѝ. Без да ѝ обръща внимание, Флеминг склучи едрите си ръце около врата ѝ и започна неумолимо да стиска.

— Без рани от куршум — обясни той, дишайки тежко. — Тя ще падне от кораба — обикновен инцидент. Такива работи стават непрекъснато. Но в този случай вратът ѝ ще бъде прекършен *предварително*.

Изглеждаше странно, че Андертън изчака толкова дълго. Дебелите пръсти на Флеминг вече се бяха впили дълбоко в бледата плът на жената, когато той надигна тежкия пистолет и го стовари върху тила му. Чудовищните длани се отпуснаха. Главата на Флеминг се олюля и клюмна напред и мъжът се свлече край стената на кораба. Започна отново да се надига, правейки вяли опити да се съвземе, но Андертън го цапардоса пак, този път над лявото око. Той падна и замря неподвижно.

Борейки се за глътка въздух, Лиза остана за миг свита, тялото ѝ се клатушкаше напред-назад. След това постепенно цветът изби отново на лицето ѝ.

— Можеш ли да поемеш управлението? — попита Андертън настоятелно, като я разтърси.

— Мисля, че да. — Почти механично тя посегна към волана. — Ще се оправя. Не се тревожи за мен.

— Този пистолет — каза Андертън — е армейски. Но не е от войната. Това е един от хубавите им нови модели. Може и да греша

ужасно, но съществува вероятност...

Той се прехвърли отзад, където Флеминг лежеше проснат на палубата. Опитвайки се да не докосва главата на мъжа, той разтвори палтото и затършува из джобовете му. След миг държеше в ръцете си пропития с пот портфейл на Флеминг.

Тод Флеминг, според документа му за самоличност, беше майор от армията, прикрепен към Вътрешния Разузнавателен Отдел за Военна Информация. Сред останалите документи имаше и един, подписан от генерал Леополд Каплан, който удостоверяваше, че Флеминг се намира под специалната закрила на неговата организация — Международната Лига на Ветераните.

Флеминг и хората му бяха действали по заповеди на Каплан. Камионът за хляб и катастрофата бяха умишлено инсценирани.

Това означаваше, че Каплан преднамерено го е държал извън обсега на полицията. Планът бе влязъл в действие още при първата среща в дома му, когато хората на Каплан го бяха прибрали, докато си стягаше багажа. Зашеметен, той осъзна какво всъщност бе станало. Още тогава те искаха да са сигурни, че ще го заловят преди полицията. От самото начало това е било сложна стратегия, която да попречи на Уитуър да го арестува.

— Ти казваше истината — каза Андертън на жена си, докато се прехвърляше обратно на седалката. — Можем ли да се свържем с Уитуър?

Тя мълчаливо кимна. Посочи към комуникационния възел на таблото и попита:

— Какво... откри?

— Обади се на Уитуър. Искам да говоря с него възможно най-скоро. Извънредно спешно е.

Тя с отривисти движения набра номера, свърза се с вътрешната автоматична система и потърси Главното полицейско управление на Ню Йорк. Върволица от образи на дребни полицейски чиновници прелетя пред нея, преди на екрана да се появи мъничко копие на лицето на Ед Уитуър.

— Помниш ли ме? — попита го Андертън.

Уитуър пребледня.

— Божичко. Какво е станало? Лиза, при нас ли го водиш? — Очите му внезапно се спряха върху пистолета в ръцете на Андертън.

— Слушай — каза той свирепо, — не ѝ причинявай зло. Каквото и да си мислиш, тя няма никаква вина.

— Вече го разбрах — отвърна Андертън. — Можеш ли да ни пратиш ескорт? Току-виж се нуждаем от защита по обратния път.

— *Обратния път!* — Уитуър се втренчи в него невярващо. — Ти се връщаш? Предаваш се?

— Да, предавам се. — Говорейки бързо и припряно, Андертън добави: — Има нещо, което трябва да направиш незабавно. Запечатай маймунския сектор. Увери се, че никой не може да проникне в него — нито Пейдж, нито който и да е друг. *Особено военните.*

— Каплан — каза миниатюрният образ.

— Какво Каплан?

— Беше тук... Току-що си тръгна.

Сърцето на Андертън спря да бие.

— Какво правеше?

— Събираше данни. Правеше дубликати на докладите на нашите провидци, отнасящи се до теб. Твърдеше, че ги иска единствено за своя защита.

— Значи вече са у него — каза Андертън. — Прекалено късно е.

Разтревожен, Уитуър почти изкрещя:

— Какво искаш да кажеш? Какво става?

— Ще ти обясня — рече Андертън тягостно, — когато се върна в кабинета си.

VIII

Уитуър го посрещна на покрива на полицейското здание. След като малкото корабче кацна, роякът ескортиращи съдове направиха остър завой и отлетяха. Андертън бързо се приближи към русолявия младеж.

— Получи каквото искаше — каза му. — Можеш да ми щракнеш белезниците и да ме пратиш в затворническия лагер. Но това няма да е достатъчно.

Сините очи на Уитуър бяха бледи от несигурност.

— Боя се, че не разбирам...

— Вината не е моя. Изобщо не трябваше да напускам сградата на полицията. Къде е Уоли Пейдж?

— Вече го задържахме — отвърна Уитуър. — Няма да ни създава проблеми.

Лицето на Андертън беше мрачно.

— Арестувал си го по неправилна причина — каза той. — Това, че ме пусна в маймунския сектор, не беше престъпление. Но предоставянето на информация на армията е. Имал си внедрен армейски шпионин, работещ тук. — Той се поправи малко тромаво: — Тоест, аз съм имал.

— Отмених заповедта за твоето задържане. Сега отрядите търсят Каплан.

— Някакъв успех?

— Тръгна си оттук с армейски камион. Проследихме го, но камионът влезе в казармен район. Сега са преградили улицата с голям танк R-3 от времето на войната. Ако го отстраним, това ще означава гражданска война.

Бавно, колебливо, Лиза излезе от кораба. Беше все още бледа и разтреперана, а на шията ѝ се образуваше грозна синина.

— Какво ти се е случило? — попита Уитуър. След това зърна неподвижната фигура на Флеминг, просната вътре. Обръщайки се с

лице към Андертън, той каза: — Значи най-накрая си престанал да си въобразяваш, че това е някакъв мой заговор?

— Така е.

— Не мислиш, че аз... — направи гримаса на отвращение — ... _кроя планове_ да ти взема работата.

— О, напротив. Всички сме виновни в това прегрешение. Аз пък кроя планове да я задържа. Но това тук е нещо различно — и ти не носиш отговорност за него.

— Защо каза, че е твърде късно да се предадеш? — поинтересува се Уитуър. — За бога, ще те сложим в затворническия лагер. Седмицата ще мине и Каплан все още е жив.

— Да, той ще е жив — призна Андертън. — Но може да докаже, че би бил също толкова жив, ако аз се разхождах свободно по улиците. Той разполага с информация, която доказва, че преобладаващият доклад вече е невалиден. Може да унищожи предпрестъпната система. — Андертън завърши: — И в единия, и в другия случай той печели — а ние губим. Армията ни дискредитира. Стратегията им успя.

— Но защо рискуват толкова много? Какво всъщност искат?

— След Англо-китайската война армията загуби позиции. Нещата не са такива, каквито бяха в добрите стари времена на АЗФС. Тогава те управляваха всичко, и във военен, и в политически аспект. И извършваха собствена полицейска дейност.

— Като Флеминг — каза тихо Лиза.

— След войната Западният блок бе демилитаризиран. Офицери като Каплан бяха пенсионирани и освободени. Това не е приятно за никого. — Андертън направи гримаса. — Напълно го разбирам. Той не е единственият. Но не можехме да продължим да я караме така. Трябваше да разделим властите.

— Казваш, че Каплан е спечелил — рече Уитуър. — Не можем ли да направим нещо?

— Аз няма да го убия. Ние го знаем и той го знае. Вероятно ще се появи, за да ни предложи някаква сделка. Ще продължим да функционираме, но Сенатът ще ореже правата ни. Това не би ти харесало, нали?

— Едва ли — отвърна натъртено Уитуър. — Някой ден аз ще управлявам тази агенция. — Той се изчерви. — Не веднага, разбира се. Изражението на Андертън бе мрачно.

— Много лошо стана, че ти огласи преобладаващия доклад. Ако беше действал по-тихо, можехме внимателно да го оттеглим. Но вече всички знаят за него. Сега не можем да потулим нещата.

— Предполагам, че не — призна Уитуър неловко. — Може би аз... не съм овладял тази работа толкова добре, колкото си мислех.

— С времето ще я овладееш. От теб ще излезе добър полицаи. Ти вярваш в статуквото. Но се научи да я караш по-спокойно. — Андертън закрачи напред. — Ще разуча лентите с данните от преобладаващия доклад. Искам да разбера как точно се е предполагало да убия Каплан. — И довърши замислено: — Това може да ми даде някои идеи.

Лентите с данни на провидците „Дона“ и „Майк“ се съхраняваха поотделно. Като избра частта от апаратурата, отговаряща за анализа на „Дона“, той отвори предпазния щит и измъкна съдържанието. Както и преди, кодът му показва кои ролки се отнасят до неговия случай и след миг четящият механизъм вече работеше.

Беше приблизително каквото очакваше. Това беше материалът, използван от „Джери“ — отмененият времеви поток. В него агентите от военното разузнаване на Каплан похищаваха Андертън, докато се прибира с колата от работа. Отвеждаха го във вилата на Каплан, главен щаб на Международната Лига на Ветераните. Там даваха на Андертън ултиматум: доброволно да разпусне предпрестъпната система или да се изправи срещу открити военни действия.

В този отхвърлен времеви поток Андертън, като полицейски комисар, се бе обърнал към Сената за подкрепа. Не беше получил такава. За да избегне гражданска война, Сенатът бе ратифицирал разпокъсването на полицейската система и бе постановил връщане към военните закони „за справяне с извънредното положение“. Придружен от корпус фанатични полицаи, Андертън бе открил Каплан и го бе застрелял, заедно с други представители на Лигата на Ветераните. Само Каплан бе умрял. Останалите бяха закърпени. И превратът бе завършил успешно.

Това беше „Дона“. Той пренави лентата и мина на материала, предречен от „Майк“. Той би трябвало да е идентичен. Двамата провидци се бяха обединили, за да представят единна картина. „Майк“ започна по същия начин като „Дона“: как Андертън узнава за заговора на Каплан срещу полицията. Но нещо не беше наред. Озадачен, той

превъртя лентата до началото. Необяснимо, но те не съвпаднаха. Той отново пушна лентата, слушайки съсредоточено.

Докладът на „Майк“ сериозно се различаваше от този на „Дона“. Час по-късно Андертън приключи с изследването си, прибра лентите и напусна маймунския сектор. Още щом се появи, Уитуър го попита:

— Какво има? Виждам, че нещо не е наред.

— Не — отговори бавно Андертън, все още дълбоко замислен.
— Не бих казал, че не е наред. — Някакъв звук долетя до ушите му. Той пристъпи към прозореца и надникна навън.

Улицата бе претъпкана с народ. По централното платно се движеха в четири колони униформени войници. Пушки, шлемове... маршируващи войници в своите стари похабени униформи, носещи скъпоценните вимпели на АЗФС, които плющяха в студения следобеден вятър.

— Армейски митинг — обяви Уитуър мрачно. — Сгреших. Те няма да търсят сделка с нас. И защо им е? Каплан ще го огласи публично.

Андертън не беше изненадан.

— Ще прочете специалния доклад?

— Очевидно. Ще поискат Сенатът да ни разпусне и те да поемат нашите функции. Ще твърдят, че арестуваме невинни хора — нощни полицейски акции и такива неща. Управление чрез терор.

— Предполагаш, че Сенатът ще се поддаде?

Уитуър се поколеба.

— Не искам да правя предположения.

— Тогава аз ще направя — каза Андертън. — Той ще се поддаде. Тази работа навън съвпада с онова, което научих в подземията. Ние сме поставени натясно и разполагаме само с една възможност за действие. И трябва да я използваме, независимо дали ни харесва или не. — В очите му имаше стоманен блясък.

Неспокойно Уитуър попита:

— И каква е тя?

— След като ти кажа, ще се чудиш защо сам не си се сетил. Съвсем очевидно е, просто трябва да осъществя доклада, който беше обнародван. Трябва да убия Каплан. Това е единственият начин да им попречим да ни дискредитират.

— Но — каза удивен Уитуър — преобладаващият доклад беше обезсилен.

— Мога да го направя — осведоми го Андертън, — но ще ми струва скъпо. Запознат ли си със законите, касаещи убийство първа степен?

— Доживотен затвор.

— Най-малко. Вероятно ще можеш да използваш някои връзки, за да го намалиш до заточение. Биха могли да ме изпратят на някоя от колониалните планети, на добрата стара граница.

— Това ли... предпочиташ?

— По дяволите, не — каза искрено Андертън. — Но ще е по-малката от двете злини. И трябва да бъде направено.

— Не виждам как можеш да убиеш Каплан.

Андертън извади мощния военен пистолет, който му бе дал Флеминг.

— Ще използвам това.

— Няма ли да те спрат?

— Защо да ме спират? Те разполагат със специалния доклад, в който пише, че съм си променил решението.

— Значи специалният доклад не е верен?

— Напротив — каза Андертън, — съвсем верен е. Но аз все пак ще убия Каплан.

IX

Никога не беше убивал човек. Дори никога не бе виждал как убиват човек. А беше работил като полицейски комисар в продължение на трийсет години. За днешното поколение предумишленото убийство бе отживелица. То просто не се случваше.

Полицейска кола го откара на една пресечка от армейския митинг. Там, в сенките на задната седалка той щателно провери пистолета, който бе получил от Флеминг. Изглеждаше в ред. Всъщност, нямаше никакво съмнение в крайния изход. Андертън беше абсолютно сигурен какво ще се случи през следващия половин час. Като сглоби отново пистолета, той отвори вратата на паркираната кола и предпазливо излезе.

Никой не му обърна ни най-малко внимание. Кипящите маси народ напиреха жадно напред, опитвайки се да се приближат достатъчно, за да могат да чуват. Преобладаваха армейските униформи, а по периметъра на разчистената площ бяха наредени танкове и големи оръдия — страховито въоръжение, което все още се произвеждаше.

Армията бе издигнала метален подиум с водещи нагоре към него стълби. Зад подиума висеше огромен флаг на АЗФС, символ на обединените сили, които се бяха сражавали във войната. По някаква странна прищявка на историята Лигата на Ветераните на АЗФС включваше и офицери от противниковата страна. Но генералът си е генерал, а дребните различия бяха избледнели през отминалите години.

Първият ред столове бе зает от висшите офицери от командването на АЗФС. Зад тях се намираха младшите офицери. Знамената на полковете трептяха в пъстро многообразие от цветове и символи. Всъщност събитието бе приело вид на празнично шествие. На самия подиум седяха начумерени сановници от Лигата на Ветераните, всички напрегнати в очакване. По краищата, почти незабележими, стояха няколко полицейски екипа, уж за да пазят ред.

Всъщност това бяха осведомители, които наблюдаваха. Ако се пазеше някакъв ред, той бе поддържан от армията.

Следобедният вятър разнасяше глухия ропот на плътно човешко множество. Докато Андертън си пробиваше път през гъстата тълпа, той бе обсебен от нейния дух. Нетърпеливо чувство на очакване сковаваше всички. Изглежда хората усещаха, че се задава нещо зрелищно. Андертън с мъка си проправи път през редовете от столове към гъстата група армейски служители в края на трибуната. Каплан беше сред тях. Но сега той бе генерал Каплан. Жилетката, златният джобен часовник, бастунчето, консервативният делови костюм — всичко бе изчезнало. За този случай Каплан бе извадил от нафталина старата си униформа. Стоеше изпънат и внушителен, заобиколен от бившия си генералски щаб. Носеше нашивките на своя пост, медалите си, ботушите си, късата декоративна сабя и фуражката си. Изумително, колко променен можеше да бъде един плешив мъж от могъщата власт на офицерската фуражка.

Забелязвайки Андертън, генерал Каплан се откъсна от групата и закричи към мястото, където стоеше по-младият мъж. Изражението на слабото му, живо лице показваше, че невероятно се радва да види полицейския комисар.

— Ама че изненада — рече той на Андертън, протягайки малката си длан, облечена в сива ръкавица. — Бях останал с впечатлението, че си задържан от временния комисар.

— Все още съм на свобода — отвърна кратко Андертън, докато се здрависваше. — В края на краищата, Уитуър разполага със същата тази лента. — Той кимна към пакета, който Каплан стискаше в стоманените си пръсти, и срещна уверено погледа му.

Въпреки нервността си, Каплан бе в добро настроение.

— Това е голям ден за армията — сподели той. — Ще се зарадваш да чуеш, че смятам да оглася публично всички подробности около лъжливото обвинение, повдигнато срещу теб.

— Чудесно — отвърна Андертън спокойно.

— Ще стане ясно, че си бил обвинен несправедливо. — Генерал Каплан се опитваше да разбере какво знае Андертън. — Флеминг успя ли да те запознае със ситуацията?

— До известна степен — отговори Андертън. — Само специалния доклад ли ще прочетеш? Или държиш там още нещо?

— Ще го сравня с преобладаващия доклад. — Генерал Каплан даде знак на един адютант и взе от него кожено куфарче. — Всичко е тук — всички доказателства, от които се нуждаем — каза той. — Нямах нищо против да послужиш за пример, нали? Твоят случай символизира несправедливия арест на безброй хора. — Генерал Каплан отсечено погледна часовника си. — Трябва да започвам. Ще се качиш ли с мен на трибуната?

— Защо?

Хладно, но все пак с нещо като подтисната страст, генерал Каплан каза:

— За да могат да видят живото доказателство. Ти и аз заедно — убиецът и неговата жертва. Стоящи един до друг, разобличаващи цялата зловеща измама, прилагана от полицията.

— С удоволствие — съгласи се Андертън. — Какво чакаме?

Донякъде смутен, генерал Каплан се отправи към трибуната. Отново хвърли един неспокоен поглед към Андертън, като явно се чудеше защо се е появил и какво всъщност знае. Несигурността му нарасна, когато Андертън с готовност се изкачи по стълбите на трибуната и се настани на един стол непосредствено до подиума на говорителя.

— Напълно наясно ли си какво смятам да кажа? — попита генерал Каплан. — Разобличаването ще има огромен отзвук. То може да накара Сената да преразгледа изцяло валидността на предпрестъпната система.

— Разбирам — отговори Андертън със скръстени ръце. — Давай.

Тишина се спусна над тълпата. Но хората се размърдаха жадно и неспокойно, когато генерал Каплан взе куфарчето и започна да подрежда материалите пред себе си.

— Мъжът, седящ тук до мен — започна той с ясен, отсечен глас, — е познат на всички ви. Може би сте изненадани да го видите, тъй като доскоро той бе определян от полицията като опасен убиец.

Очите на тълпата се насочиха към Андертън. Хората алчно се взираха в единствения потенциален убиец, когото някога са имали възможността да зърнат отблизо.

— Но през последните няколко часа — продължи генерал Каплан — полицейската заповед за арестуването му бе отменена.

Защото бившият комисар Андертън се предаде доброволно ли? Не, това не е съвсем вярно. Той седи тук. Не се е предал, но полицията вече не се интересува от него. Джон Алисън Андертън не е виновен за никакво престъпление в миналото, настоящето или бъдещето. Обвиненията срещу него бяха очевидни лъжи, сатанински измислици на една порочна наказателна система, основана върху фалшиви постулати — огромна, безлична машина за унищожение, мачкаща животите на мъже и жени.

Запленена, тълпата местеше погледи от Каплан към Андертън. Всички бяха запознати в общи линии със случая.

— Много хора са били арестувани и затворени благодарение на така наречения „предпазен модел“ на служба „Предпрестъпност“ — продължи генерал Каплан, а гласът му набираще чувство и сила. — Обвинени не за нещо, което са направили, а за *нещо, което ще направят*. Уверяваха ни, че тези хора, ако останат на свобода, в някой бъдещ момент ще извършат престъпления.

Но не може да съществува сигурно познание за бъдещето. Веднага щом бъде получена провидската информация, *тя сама се обезсилва*. Твърдението, че този човек ще извърши престъпление в бъдещето, е парадоксално. Самото притежаване на тази информация я прави невярна. Във всички случаи без изключение докладът на тримата полицейски провидци е правил собствените им данни невалидни. Дори да не бяха извършвани арести, пак нямаше да има престъпления.

Андертън слушаше лениво, почти без да чува думите. Тълпата обаче попиваше всичко с жив интерес. Сега генерал Каплан излагаше резюме на специалния доклад. Обясни какво представлява и как се е получил. Андертън измъкна от джоба на палтото пистолета и го постави в скута си. Каплан вече оставяше настрана специалния доклад, провидския материал, получен от „Джери“. Тънките му, костеливи пръсти посегнаха за резюмето първо на „Дона“, а после на „Майк“.

— А това е оригиналният преобладаващ доклад — обясни той. — Твърдението на първите двама провидци, че Андертън ще извърши убийство. Материалът, който автоматично бе обезсилен. Ще ви го прочета. — Той извади със замах своите очила без рамки, нагласи ги върху носа си и започна бавно да чете.

На лицето му се появи странно изражение. Каплан спря, заекна и после внезапно млъкна. Листовете се изплъзнаха от ръцете му. Като притиснато в ъгъла животно той се завъртя, присви се и хукна да бяга.

За миг изкривеното му лице се мерна пред Андертън. Вече станал, Андертън надигна пистолета, пристъпи бързо напред и стреля. Заплетен в редиците крака, протегнати от изпълващите трибуната столове, Каплан нададе един-единствен тънък писък на агония и ужас. Залитна и рухна надолу от трибуната като простреляна птица, размахвайки ръце, преди да се стовари на земята. Андертън пристъпи към перилото, но всичко вече бе свършило.

Каплан бе мъртъв, както твърдеше преобладаващият доклад. Мършавият му гръден кош се бе превърнал в тъмна димяща дупка, от която се ронеше пепел, докато тялото лежеше, потръпвайки. Обхванат от гадене, Андертън се извърна и закрачи бързо между надигащите се фигури на зашеметени армейски офицери. Пистолетът, който все още стискаше, гарантираше, че няма да му се пречкат. Той скочи от трибуната и се вряза в хаотичната маса хора в подножието ѝ. Поразени, ужасени, те се блъскаха да видят какво е станало. Инцидентът, случил се пред очите им, беше непонятен. Щеше да отнеме време, докато разбирането замести слепия ужас.

На излизане от тълпата Андертън бе спрял от чакащите го полицаи.

— Имаш късмет, че се измъкна — прошепна му един от тях, докато колата пълзеше внимателно напред.

— Предполагам, че е така — отвърна отнесено Андертън. Той се облегна и опита да се успокои. Беше замаян и го тресеше. После рязко се наведе напред и започна бурно да повръща.

— Бедният човек — промърмори съчувствено един от полицаите.

През мъглата от страдание и гадене, Андертън не разбра дали има предвид Каплан или него.

Четирима плещести полицаи помогнаха на Лиза и Джон Андертън да съберат багажа и да натоварят имуществото си. За петдесет години бившият полицейски комисар бе натрупал огромно количество материални блага. Мрачен и замислен, той стоеше и наблюдаваше процесията от сандъци, отправящи се към чакащите камиони.

С камионите щяха да отидат директно на космодрума — а оттам на Кентавър X с междусистемен транспортен кораб. Дълго пътуване за стар човек. Но на него нямаше да му се налага да се връща.

— Предпоследният сандък е готов — обяви Лиза, погълната изцяло от работата. В пуловер и спортни панталони, тя обикаляше из голите стаи, правейки последна проверка. — Предполагам, че няма да можем да използваме тези нови атронически уреди. На Кендесет още използват електричество.

— Надявам се, че това не те тревожи прекалено — каза Андертън.

— Ще свикнем — отвърна Лиза и го дари с бегла усмивка. — Нали?

— Надявам се. Значи си сигурна, че няма да съжالياваш. Ако мислех, че...

— Няма да съжالياвам — увери го Лиза. — А сега защо не ми помогнеш с този сандък?

Тъкмо когато се качваха на водещия камион, се появи Уитуър с патрулна кола. Той изскочи и забърза към тях, а лицето му изглеждаше странно измъчено.

— Преди да тръгнете — каза младежът на Андертън, — трябва да ми разясните ситуацията с провидците. Получавам запитвания от Сената. Искат да разберат дали средният доклад, отклонението, е бил грешка — или нещо друго. — Той сконфузено завърши: — Все още не мога да го обясня. Специалният доклад беше грешен, нали?

— Кой специален доклад? — попита развеселено Андертън.

Уитуър премигна.

— Това било значи. Трябваше да се сетя.

Настанявайки се в кабината на камиона, Андертън извади лулата си и насипа вътре тютюн. Поднесе към нея пламъчето на запалката на Лиза и запуши. Лиза се бе върнала в къщата, за да се увери, че не са пропуснали нищо съществено.

— Имаше три специални доклада — каза той на Уитуър, наслаждавайки се на объркването на младежа. Някой ден Уитуър щеше да се научи да не се хвърля в ситуации, които не разбира напълно. Андертън изпитваше неподправено удовлетворение. Макар да бе стар и похабен, той беше единственият човек, уловил същността на проблема.

— Трите доклада бяха последователни — обясни той. — Първият беше „Дона“. В този времеви поток Каплан ми разказваше за заговора и аз го убивах. „Джери“ бе леко изместен напред по фаза от „Дона“ и използваше нейния доклад като данни. Той отчиташе факта, че аз знам за доклада. В този втори времеви поток единственото, което исках, бе да си запазя работата. Не Каплан беше човекът, когото ми се щеше да убия. Интересувах се само от собствения си пост и живота си.

— А „Майк“ е бил третият доклад? Който е бил направен *след* специалния доклад? — Уитуър се поправи: — Тоест, бил е последен?

— Да, „Майк“ беше последният от трите. След като знаех за първия доклад, аз реших да *не* убивам Каплан. Това бе отразено във втория доклад. Но изправен срещу *този* доклад, аз отново промених решението си. Вторият доклад, втората ситуация беше тази, която Каплан искаше да създаде. В интерес на полицията беше да се възстанови първата ситуация. А по онова време аз вече мислех за полицията. Бях разбрал какво прави Каплан. Третият доклад обезсили втория, също както вторият бе обезсилил първия. Това ни върна отново на изходна позиция.

Лиза се появи задъхана.

— Да вървим — вече приключихме с всичко тук. — Гъвкава и подвижна, тя се покатери по металните стъпала на камиона и се мушна между съпруга си и шофьора. Последният покорно запали двигателя и другите го последваха.

— Всеки доклад беше различен — завърши Андертън. — Всеки беше уникален. Но два от тях съвпадаха в едно отношение. Оставен на свобода, *аз щях да убия Каплан*. Това създаде илюзията за преобладаващ доклад. Всъщност той беше само това — илюзия. „Дона“ и „Майк“ предвидиха едно и също събитие — но в два напълно различни времеви потока, при напълно различни обстоятелства. „Дона“ и „Джери“, така нареченият специален доклад и половината от преобладаващия доклад, грешаха. От тримата единствено „Майк“ беше прав — тъй като след неговия доклад нямаше друг, който да го обезсили. Това е всичко.

Уитуър тревожно закричи покрай камиона, гладкото му русоляво лице бе набраздено от грижи.

— Ще се случи ли отново? Дали не трябва да преразгледаме методите си на работа?

— Може да се случи само при едно-единствено условие — каза Андертън. — Моят случай беше уникален, защото аз имах достъп до данните. *Възможно е* да се случи отново — но само на следващия полицейски комисар. Така че бъди нащрек. — Той се ухили за миг, изпитвайки немалко удоволствие от обтегнатата физиономия на Уитуър. До него червените устни на Лиза трепнаха леко и ръката ѝ се протегна, за да се отпусне върху неговата. — Отваряй си очите — каза Андертън на младия човек. — Може да ти се случи по всяко време.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.